

خلاصه

یکی از پدیده‌های دورپیوندی موثر بر بارش ایران، انسو می‌باشد که فاز مثبت آن (النینو) عمدتاً موجب افزایش بارش کشور-به ویژه در فصل پاییز می‌شود. از ماه گذشته پیش‌بینی انسو با تغییراتی مواجه شد و اغلب مدل‌ها و مراکز بین‌المللی، پیش‌بینی آن را از فاز النینوی ضعیف به فاز خنثی تغییر دادند.

بارش سال زراعی جاری تاکنون (۳۱۵،۴ م.م.) نسبت به مقدار نرمال (۲۲۸،۶ م.م.) و سال گذشته (۱۶۱،۳ م.م.) به ترتیب ۳۷،۹ و ۹۵،۵ درصد افزایش داشته است. بیشترین افزایش نسبی بارش در سال زراعی جاری در استان‌های ایلام، لرستان و گلستان به ترتیب با ۸۸، ۹۹ و ۷۲ درصد رخ داده است. در مدت یادشده، در هیچ استانی بارش کمتر از نرمال نبوده است.

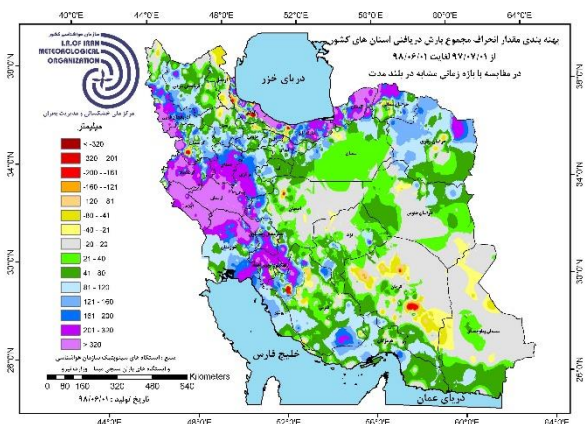
بارش کشور طی شهریور و مهر در محدوده نرمال پیش‌بینی می‌شود در این مدت بارش استان‌های گیلان و اردبیل گرانش به کمتر از نرمال دارد. با جایابی بهنگام و جنوب‌سوی و اچرخند جنب حاره‌ای، انتظار می‌رود بارش آبان کشور، در محدوده نرمال تا بیش از آن باشد.

در سه ماهه شهریور، مهر و آبان، میانگین دمای هوای کشور حدود یک درجه بیش از نرمال خواهد بود که این مقدار در شرق کشور حدود دو درجه است. دمای هوا در شهریور در محدوده نرمال بوده اما بخش‌هایی از نوار غربی و جنوبی کشور با حدود یک درجه افزایش مواجه خواهند شد. افزایش دما در مهرماه به مقدار یک تا دو درجه نسبت به نرمال خواهد رسید. دمای هوا در آبان قدری تعدیل شده و به بی‌هنجاری مثبت حدود یک درجه کاهش می‌یابد.

وضعیت جاری

بارش سال زراعی جاری تاکنون در سطح کشور نسبت به بازه زمانی مشابه بلندمدت، ۸۷ میلی‌متر بیشتر بوده است. از آغاز سال زراعی جاری تاکنون استان‌های ایلام، لرستان و گلستان بیشترین افزایش را نسبت به نرمال داشته‌اند. در همین مدت بارش سال زراعی هر یک از استان‌های کشور بیش از نرمال بوده است؛ علیرغم این، تعداد زیادی از

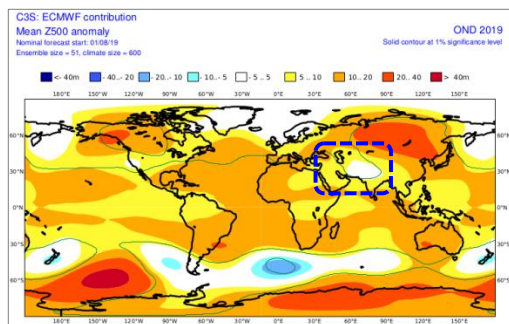
شهرستان‌های کشور به ویژه در استان‌های کرمان، سیستان و بلوچستان، اردبیل و حتی در گیلان بارش کمتر از نرمال را تجربه کرده‌اند. کمترین افزایش بارش سال زراعی جاری تاکنون در استان اردبیل ثبت شده است (شکل ۱).

شکل ۱- پهنه‌بندی انحراف مجموع بارش سال زراعی جاری در مقیاسه با بازه مشابه بلندمدت (از: مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران)

الگوهای بزرگ مقیاس

منطقه با بی‌هنجاری نرمال ارتفاع ژئوپتانسیلی سطح ۵۰۰ هکتوپاسکال برای فصل پاییز ۱۳۹۸ با قدری تغییر نسبت به ماه قبل، بر روی بخش‌های شرقی کشور پیش‌بینی شده است.

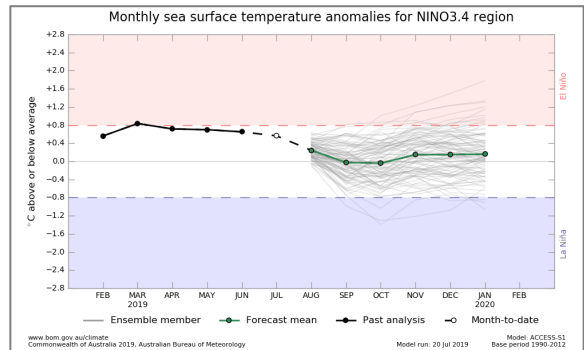
شکل ۲- پیش‌بینی بی‌هنجاری ارتفاع ژئوپتانسیلی (بر حسب متر) بر روی فلات ایران - پاییز ۱۳۹۸ (از: ECMWF)

در منطقه مدیترانه، تغییرات ارتفاع ژئوپتانسیلی سطح ۵۰۰ هکتوپاسکالی در حدود ۱۰ متر بیش از نرمال است که الگوی واچرخندی نسبتاً ضعیف جنب حاره‌ای را بر روی منطقه مذکور

نشان می‌دهد که پیامد آن بارش نرمال تا قدری کمتر از نرمال برای منطقه مدیترانه تا کشورهای همسایه غربی ایران است.

دورپیوندها

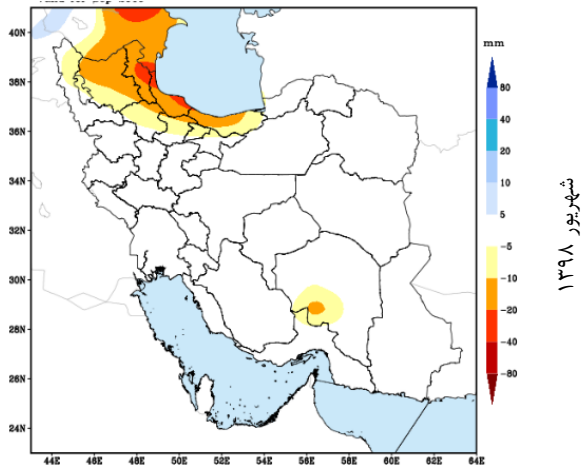
مراکز و مدل‌های بین‌المللی، وضعیت انسو را برای پاییز سال جاری در فاز خنثی پیش‌بینی می‌کنند؛ این وضعیت کمکی به افزایش بارش کشور به ویژه در فصل پاییز نمی‌کند. با این حال، دورپیوند دوقطبی اقیانوس هند کم و بیش در فاز مثبت است که می‌تواند به افزایش بارش مناطق جنوبی کشور کمک کند.

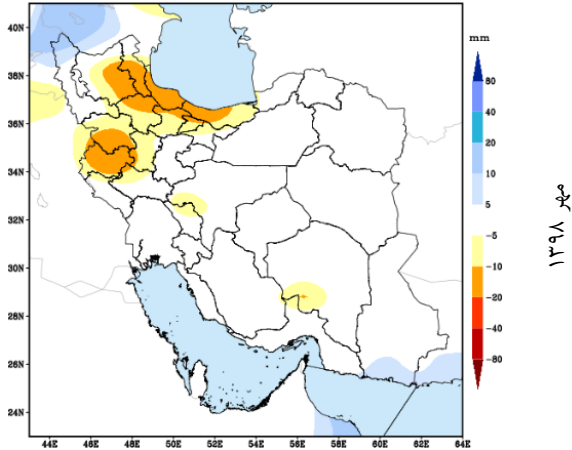
شکل ۳- تضعیف النینو در شش ماهه دوم سال جاری ۱۳۹۸ (از: BoM)

پیش‌بینی بارش

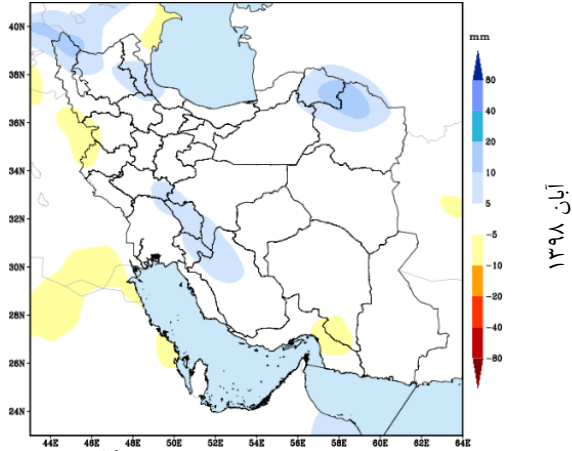
بارش کشور در شهریور و مهر در محدوده نرمال بوده ولی در استان‌های ساحلی خزر و بخش‌هایی از شمال غرب کشور گرایش به کمتر از نرمال دارد. با جابجایی بهنگام و جنوبسوی واچرخند جنب حاره‌ای، انتظار می‌رود بارش ماه آبان در محدوده نرمال تا بیش از آن باشد.

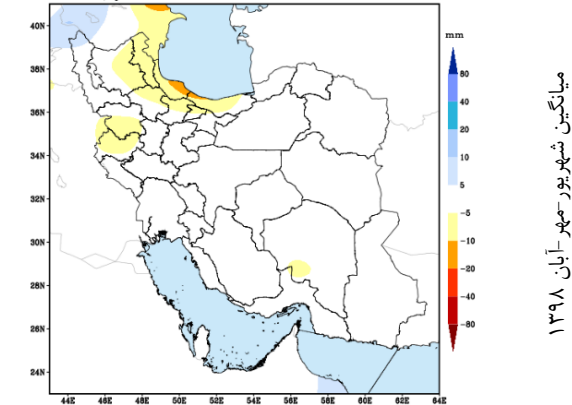
شهریور ۱۳۹۸

مهر ۱۳۹۸

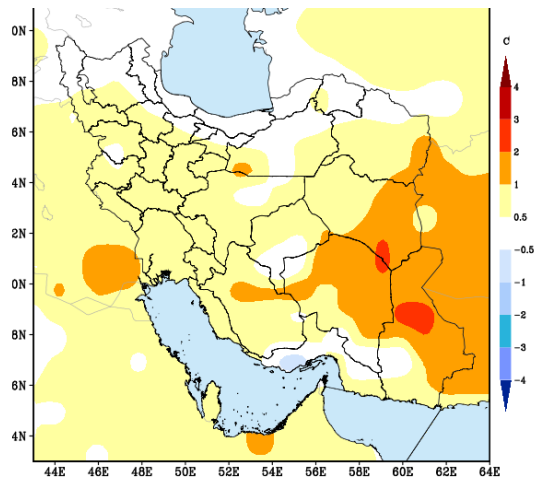
آبان ۱۳۹۸

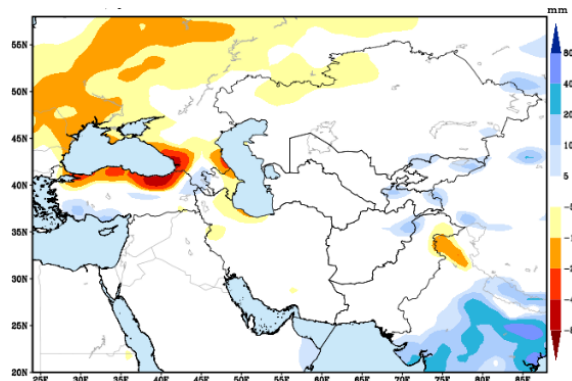
میانگین شهریور-مهر-آبان ۱۳۹۸

شکل ۴- پیش‌بینی انحراف بارش نسبت به نرمال طی سه ماه شهریور تا آبان ۱۳۹۸

در ماه‌های شهریور تا آبان بارش در کشورهای همسایه ایران، به استثنای بخش‌هایی از ترکیه و قفقاز که تمایل به کمتر از نرمال دارند، عمدتاً در محدوده نرمال پیش‌بینی می‌شود.

آبان ۱۳۹۸

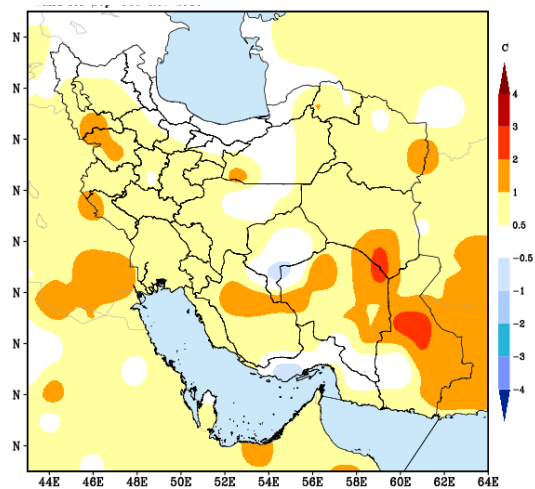

شکل ۵- پیش‌بینی بی‌هنجاری بارش بر روی کشورهای عضو آکو برای دوره شهریور-مهر-

آبان ۱۳۹۸

پیش‌بینی دمای هوا

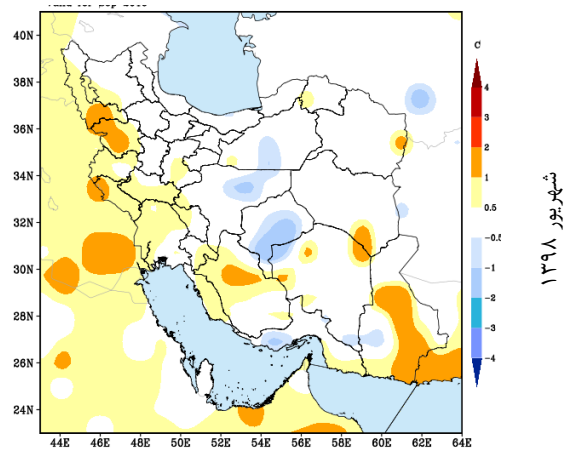
میانگین دمای هوای کشور در شهریور ماه عمدتاً در محدوده نرمال خواهد بود؛ اما بخش‌هایی از نوار غربی و جنوبی کشور با حدود یک درجه افزایش مواجه خواهند شد. در مهر ماه دما به مقدار قابل توجهی (حدود ۲ درجه) نسبت به نرمال افزایش خواهد یافت. دمای هوا در آبان قدری تعدیل شده و به حدود یک درجه بی‌هنجاری مثبت می‌رسد.

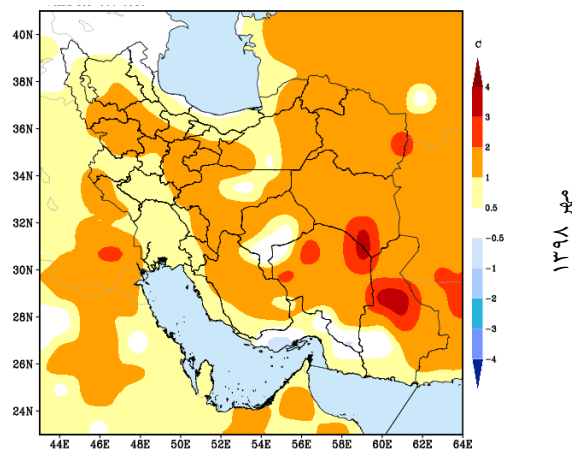
میانگین شهریور-مهر آبان ۱۳۹۸

شکل ۶- پیش‌بینی انحراف دمای هوا نسبت به نرمال در ماه‌های شهریور، مهر، آبان ۱۳۹۸ و

میانگین دوره

شهریور ۱۳۹۸

مهر ۱۳۹۸

آدرس: پژوهشکده (مرکز ملی) اقلیم‌شناسی، مشهد، بزرگراه شهید کلاتری
 تلفن: ۰۵۱-۳۳۸۲۲۲۰۳
 ایمیل: mashadmcc@gmail.com
 وب سایت پژوهشکده اقلیم‌شناسی: www.cri.ac.ir
 وب سایت مرکز مدیریت ریسک بلایای طبیعی آکو: www.eco-rcrm.ir

صحت پیش‌بینی فصلی بارش و دمای کشور بین ۶۵ تا ۷۰ درصد بوده و در ماه‌های گرم صحت آن کمتر از ماه‌های سرد سال است.

نقشه‌های تکمیلی (حوضه‌های آبریز، استانی و هفتگی) و پروتکل مدل **RegCM4.5** از طریق وب سایت، پیام رسان گپ و **ftp** زیر در دسترس است:
ftp://5.201.175.73/pub/seasonal_forecasts/

کانال پیش‌بینی فصلی در پیام‌رسان گپ:
<https://gap.im/pishbinif>